

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. E.**, zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou, 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2008, č. j. OAM-408/LE-HA18-L05-2008, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2008, č. j. 46 Az 107/2008 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 8. 2008, č. j. OAM-408/LE-HA18-L05-2008. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu byla zamítnuta žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném v době rozhodování žalovaného (dále jen „zákon o azylu“).

V odůvodnění svého rozhodnutí Krajský soud v Praze dospěl k závěru, že žalobkyně v řízení před správním orgánem netvrdila, že byla v zemi původu pronásledována, ani neuváděla žádné skutečnosti svědčící o tom, že má odůvodněné obavy z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, nebo, že by jí hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, proto nebylo povinností správního orgánu provádět dokazování o splnění podmínek ustanovení § 12 zákona o azylu a meritorně posuzovat naplnění skutkové podstaty citovaného § 12 zákona o azylu, rovněž tak zjišťovat existenci některého z důvodů pro udělení azylu dle § 13 a § 14 téhož zákona. Žalobkyniní zmiňovaný důvod odchodu za prací není podřaditelný pod důvody taxativně vyjmenované v ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť nemá svůj původ v žádné formě pronásledování nebo obavy z pronásledování. Tvrzené ekonomické problémy postihují značnou část obyvatelstva Mongolské republiky bez rozdílu a nejsou namířeny výlučně proti osobě žalobkyně. Rodinné problémy mají soukromoprávní charakter a nebyly způsobeny činností státních orgánů. Rovněž snahu o legalizaci pobytu nelze podřadit důvodům pro udělení azylu. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku žalobkyně, že se správní orgán nezabýval možnostmi udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Ze žádné ze skutečností, které žalobkyně v průběhu řízení uvedla, nelze učinit závěr, že by žalobkyniní v případě návratu do země hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení zákona o azylu. Nemožnost se uživit v zemi původu nelze za vážnou újmu ve smyslu

§ 14a odst. 2 zákona o azylu považovat a potřebu legalizace pobytu kvůli soužití s druhem a dítětem nelze řešit prostřednictvím zákona o azylu, ale prostřednictvím zákona o pobytu cizinců na území České republiky č. 326/1999 Sb.

Rozsudek Krajského soudu v Praze napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížností, ve které uplatnila stížní důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka namítla nedostatečně zjištěný skutkový stav věci ze strany žalovaného, především porušení ustanovení § 2 odst. 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb. a to takovým způsobem, že mohla být ovlivněna zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl krajský soud napadené správní rozhodnutí zrušit. Stěžovatelka má zato, že v důsledku nedostatečného zjištění stavu věci a nesprávného posouzení došlo k porušení ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Stěžovatelka žádá mezinárodní ochranu z důvodu rodinného a soukromého života v České republice, kdy neudělení mezinárodní ochrany by znamenalo porušení mezinárodních závazků České republiky, zejména čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. S odkazem na znění ustanovení § 75 s. ř. s. je stěžovatelka toho názoru, že soud měl posoudit, zda správní orgán neměl vzhledem ke skutkovému stavu udělit stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Je přesvědčena, že rozhodnutí soudu je nedostatečně odůvodněno a tudíž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Podle stěžovatelky není z rozhodnutí soudu zejména zřejmé, proč předmětný soud nepovažuje za důvodnou námitku stěžovatelky ohledně porušení mezinárodních závazků ČR. Stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal podané kasační stížnosti odkladný účinek a zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitkám uvedeným v podané kasační stížnosti žalovaný sdělil, že byla na místě aplikace ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, jelikož stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Ohledně námítky týkající se rodinného a soukromého života stěžovatelky v České republice žalovaný sdělil, že dovolává-li se stěžovatelka ochrany svého rodinného života, pak v jejím případě takovou ochranu skýtá zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Po zjištění přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelka spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje na tu okolnost, že pokud je žádost o mezinárodní ochranu klasifikována jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 a 2 zákona o azylu, je tím vyloučeno posuzování podmínek udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a do důvodů obsažených v těchto ustanoveních nemohou v řadě případů účinně směřovat ani jednotlivé body následně podané žaloby či kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 – 45, publikovaný pod č. 349/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, dostupný na www.nssoud.cz, kde zaujal právní názor, že „*správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona*“. V případě, kdy žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, byl zkoumáním podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu žalovaný povinen, resp. oprávněn, toliko v tom rozsahu, zda skutečnosti stěžovatelkou v průběhu správního řízení uváděné svědčí o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Otázkou zjišťování skutkového stavu správním orgánem v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 a 2 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již dostatečně věcně zabýval v řadě svých rozhodnutích, uvést lze rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikovaný pod. č. 181/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 59, publikovaným pod. č. 181/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud judikoval: „*Povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjištění skutečného stavu věci dle ustanovení § 32 správního řádu (pozn. soudu – míněn zákon č. 71/1976, správní řád, ve znění pozdějších předpisů), má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl*“.

S posouzením žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v níž žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo 14a zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud již vypořádal ve své dosavadní judikatuře, např. v rozsudku ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Azs 17/2007 - 59, dostupném na www.nssoud.cz; k otázce zjevně nedůvodné žádosti o azyl se obecně vyjádřil i v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, dostupném na www.nssoud.cz. K tomu navíc zdejší soud uvádí,

že možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu se Nejvyšší správní soud zabýval ve svých předchozích rozhodnutích, viz např. rozsudek ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, dostupný na www.nssoud.cz, kde soud dospěl k závěru, že z jiných, než v citovaném ustanovení uvedených, důvodů nelze doplňkovou ochranu udělit. Kdy lze považovat zásah do rodinného či soukromého života cizince za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v § 14a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, tj. vycestování cizince by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, Nejvyšší správní soud podrobně rozvedl v rozsudku 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, dostupném na www.nssoud.cz. Zdejší soud se v tomto rozhodnutí zabýval mj. přípustnou mírou zásahu do práva cizince na soukromý a rodinný život na území ČR vyplývající z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. S ohledem na závěry v citovaném rozhodnutí uvedené se o nepřiměřený zásah do rodinného či soukromého života stěžovatelky odůvodňující udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu rozhodně nejedná. V daném případě se tedy aplikace zákona o azylu ani soudního řádu správního nemohla dostat do kolize s mezinárodními závazky ČR, které vyplývají z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.

Námítka stěžovatelky, spočívající v tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je taktéž nedůvodná. Podmínky přezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu stran jeho zdůvodnění Nejvyšší správní soud hodnotil ve vícero rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS.; dále lze k této problematice odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2006, č. j. 3 Azs 23/2006 – 40, www.nssoud.cz nebo rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 589/2005 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že se krajský soud vypořádal s námitkou stěžovatelky ohledně neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu dostatečným a přezkoumatelným způsobem.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu, ve znění účinném ode dne 13. 10. 2005, má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ve věci azylu odkladný účinek *ex lege*.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu